

tilgrændsende Communer — Amtscommunerne og Kjøbenhavns Commune — at blive af med Bommene, forsvunden eller i alt Fald ganske væsentligt formindsket, saaledes at der i mine Tanker nu kun bliver tilbage at ordne Forholdet ved Lov. Men det forekommer mig nu overhovedet mindre heldigt i en Lov at bestemme, at et Forslag til en anden Lov skal forelægges, thi dermed er man jo dog aabenbart ikke et Skridt nærmere ved at faae et saadant andet Lovforslag vedtaget. — Ændringsforslaget under Nr. 9 til § 6 forekommer mig at staae i en saadan Forbindelse med Ændringsforslaget under Nr. 5 til § 2, at det maa staae og falde med dette (Haffner og Skeel; Ja).

Jeg kommer nu til den Række af Ændringsforslag, som gaaer ud paa at søge at erhverve større eller mindre Bidrag af Statskassen for nogle Amter og Kjøbstadcommuner. For Kjøbstadcommunerens Bedkommende troer jeg, at dette Udtryk „at erhverve Bidrag af Statskassen“ er fuldstændigt correct, idet jeg ikke kan skjønne rettere, endogsaa efter de Foredrag, som vi have hørt af Retsforerne for disse Forslag (Brind-Seidelin og Forchhammer), end at Motivet til at skulle estergive henholdsvis Hølstebro og Aalborg Byer deres Gjæld til Veikassen ikke paa nogen Maade hentes eller kan hentes fra Lovforslaget om Hovedlandveienes Overgang til Amternes Vedligeholdelse, men at det hentes deels fra, at Byen Aalborg har indladt sig paa en stor og risicabel Entreprise ved at bygge en Pontonbro, deels fra, at Byen Hølstebro har lidt særdeles følelige Tab ikke alene ved Krigen, men ogsaa ved Indførelsen af den friere Næring ved Loven af 29de December 1857. Det er mig aldeles klart, og jeg haaber, at det staaer ligesaa klart for det ærede Thing, at Byernes Udgifter til deres Hovedlandveisgader paa ingen Maade ville blive større, end de hidtil have været, fordi Rigsdagen vedtager Lovforslaget om Hovedlandveienes Overgang til Amternes Forsorg. Jeg troer derfor, at man vel kunde forsvare at sige om de Ændringsforslag, der vedkomme Aalborg og Hølstebro, at de ikke have Noget med et Lovforslag at gjøre, hvis Titel er: „Forslag til Lov angaaende Foran-

staltninger i Anledning af Hovedlandveienes Henlæggelse under Amtsraadenes Bestyrelse.“ Da der imidlertid allerede i det andet Thing er indkommet et Par lignende smaa Bevillinger til enkelte Byer, skal jeg naturligvis ikke nu af blot formelle Grunde modsætte mig, at man vedtager at gaae videre paa den samme Vej. — Heller ikke for Viborg Amts Bedkommende kan jeg erkende Andet end, at det, dersom man overhovedet vil gaae ind paa at estergive dette Amts Gjæld til Veikassen, maa betragtes ligefrem som et Bidrag fra Statskassen til Viborg Amt, idet Overtagelsen af Hovedlandveisstrækningerne i Viborg Amt paa ingen Maade vil kaste nogen større Byrde over paa dette Amt end den, som det allerede nu har gjennem sit aarlige Bidrag til Veikassen. Viborg Amts Gjæld til denne er omtrent 60,000 Rd. — jeg erindrer ikke, om Beløbet er blevet nævnt af den ærede Talsmand for Viborg Amt (Mourier-Petersen), men den er, som sagt, omtrent 60,000 Rd. — Amtet vil komme til at overtage en Hovedlandveisstrækning af ca. 10 Mile, hvis Vedligeholdelse vil koste mellem 6 og 7,000 Rd. i Gjemmensnit om Aaret. Dette Beløb, fordeelt paa Viborg Amts Hartkorn, der, om jeg ikke huffer feil, udgjør 19,000 Tønder, vil give en Udgift for Amtets Bedkommende af circa 2 Mk. pr. Tønde Hartkorn, som Hovedlandveienes fremtidige Vedligeholdelse vil komme til at koste Amtet, altsaa kun en Udgift, der er lig med det ganske ordinære nuværende Bidrag af 2 Mark pr. Tønde Hartkorn til Veikassen. — Hvad Forlangendet om et hyderligere Bidrag fra Veikassen til Hølstebro Kjøbstad angaaer, maa det dog ogsaa være mig tilladt at knytte et Par Bemærkninger til det baade veltalende og indtrængende Foredrag til Fordeel for denne By, som den ærede Rigsdagsmand for 8de Kredts (Brind-Seidelin) fremkom med. Jeg maa saaledes gjøre opmærksom paa, at det af ham meget rigtigt angivne Factum, at Hølstebro har en i Forhold til sin Størrelse ganske ualmindelig stor Strækning af Hovedlandveisgade, hvilket Factum han meente maatte tale for, at man nu skulde komme Byen hyderligere til Hjælp, netop synes mig at tale for det Modsatte. Det er i mine Tanker en stor Fordeel for en By, at en be-